

Vergaderjaar 1984–1985

18 789

Wijziging van de Wet op de loonbelasting 1964 in verband met het gebruik van een registratienummer ten behoeve van de geautomatiseerde verwerking van loonbelastinggegevens door de rijksbelastingdienst (fiscaal nummer)

Nr. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING**Algemeen***Inleiding*

Dit wetsontwerp bevat voorstellen tot aanpassing van de administratieve verplichtingen van werknemers en inhoudingsplichtigen in verband met de invoering per 1 januari 1986 van een registratienummer (fiscaal nummer) ten behoeve van de geautomatiseerde verwerking van loonbelastinggegevens door de rijksbelastingdienst. Geautomatiseerde verwerking van loonbelastinggegevens biedt belangrijke voordelen omdat in vergelijking met de huidige werkwijze tijdwinst wordt geboekt, minder fouten worden gemaakt en veel menskracht wordt bespaard. Deze aan de invoering van het fiscaal nummer verbonden voordelen zijn reeds eerder aan de orde geweest bij de beraadslaging over het regeringsstandpunt inzake het interimrapport van de Interdepartementale Stuurgroep Misbruik en Oneigenlijk gebruik (kamerstuk 17 050, nr. 2).

Het fiscaal nummer maakt een efficiëntere wijze van verwerking van de loonbelastinggegevens mogelijk uitgaande van het gegeven dat van ongeveer 85% van de werknemers loonbelasting wordt ingehouden met behulp van een geautomatiseerde loonadministratie. In het bijzonder moet hierbij worden gedacht aan de 14 000 000 loonbelastingkaarten die thans jaarlijks door de inhoudingsplichtigen moeten worden vervaardigd en die jaarlijks door de belastingdienst moeten worden verwerkt. De loonbelastingkaartgegevens zullen indien de inhoudingsplichtige een geautomatiseerde loonadministratie voert, bij het in gebruik nemen van het fiscaal nummer op een andere wijze dan thans het geval is (met behulp van magneetbanden etc.) kunnen worden aangeleverd en vervolgens geautomatiseerd worden verwerkt door de belastingdienst. De efficiëntere verwerking van de loonbelastinggegevens leidt tot een besparing aan menskracht, die wat betreft de belastingdienst kan worden ingezet voor controledoeleinden. De verwachte besparing van dit voorstel ter grootte van uiteindelijk 750 mensjaren is een belangrijk onderdeel van de besparingen die deel uitmaken van het Investerings- en Personeelsplan belastingdienst 1983–1987.

Het fiscaal nummer is een persoonsgebonden neutraal identificatienummer, dat voor iedere belastingplichtige wordt vastgelegd in een gegevensbestand van de rijksbelastingdienst. Het vormt een uitbreiding van de

toepassing van het Landelijk Vast Nummer dat door de belastingdienst reeds geruime tijd voor interne doeleinden wordt gebruikt bij de verwerking van de aanslagen inkomstenbelasting, premieheffing volksverzekeringen, vermogensbelasting en schoolgeld. Dit Landelijk Vast Nummer is thans voor de belastingplichtige kenbaar omdat het wordt vermeld op de aangiften en aanslagbiljetten. Het voorgenomen gebruik van het fiscaal nummer bij de verwerking van de loonbelastinggegevens maakt inschakeling van de inhoudingsplichtigen bij het gebruik van dit nummer noodzakelijk. Bij de loonbelasting is er immers een tussenschakel tussen fiscus en belastingplichtige omdat de heffing van de loonbelasting is opgedragen aan inhoudingsplichtigen. De inhoudingsplichtigen dienen dan ook te beschikken over het fiscaal nummer van hun werknemers om de loonbelastinggegevens voorzien van het fiscaal nummer aan de belastingdienst te kunnen verschaffen.

Werking fiscaal nummer en aanpassing van de verplichtingen van werknemers en werkgevers hieraan

Het fiscaal nummer zal langs twee wegen in de loonadministraties van de inhoudingsplichtigen worden gebracht. In de eerste plaats zal de werknemer, die door de belastingdienst wordt geïnformeerd over zijn fiscaal nummer, dit nummer aan de inhoudingsplichtige moeten verstrekken. Op grond van artikel 29 van de Wet op de loonbelasting 1964 is de werknemer thans gehouden via de werknemersverklaring gegevens die voor de heffing van de loonbelasting van belang kunnen zijn aan de inhoudingsplichtige te verschaffen. De in artikel I, onderdeel C, voorgestelde wetswijziging strekt ertoe tot deze gegevens mede het fiscaal nummer te rekenen.

In de tweede plaats zal – om de inhoudingsplichtigen tegemoet te komen – het fiscaal nummer in de loonadministraties worden opgenomen door inhoudingsplichtigen met een geautomatiseerde loonadministratie de mogelijkheid te geven hun werknemersbestand aan de belastingdienst ter beschikking te stellen. De belastingdienst voorziet dit bestand dan langs geautomatiseerde weg van de aan de werknemers toegekende fiscale nummers. Voor zover deze werkwijze die de inhoudingsplichtigen kosten bespaart, kan worden toegepast, zal het mogelijk zijn de werknemer te ontheffen van de hierboven genoemde verplichting om zijn inhoudingsplichtige in kennis te stellen van zijn fiscaal nummer.

In samenhang met de hierboven genoemde aanvulling van de verplichtingen van de werknemers wordt voorgesteld ook de verplichtingen van de inhoudingsplichtigen die zijn opgenomen in artikel 28 van de Wet op de loonbelasting 1964, aan te passen.

Niet alleen zal de verplichting van de inhoudingsplichtige om via de werknemersverklaring relevante gegevens op te vragen bij de werknemer mede moeten zien op het fiscaal nummer, ook bij de verplichte gegevensuitwisseling tussen de inhoudingsplichtige en de belastingdienst en bij de verstrekking van de jaaropgave aan de werknemer zal het fiscaal nummer moeten worden vermeld. De in artikel I, onderdeel C, voorgestelde wijzigingen hebben ook op deze verplichtingen betrekking.

De verplichtingen van de inhoudingsplichtige zijn, evenals die van de werknemer, nader uitgewerkt in de Uitvoeringsbeschikking loonbelasting 1972. Deze nadere regelen zijn ontstaan in een tijd dat boekhoudingen nog met de hand werden gevoerd en houden slechts in beperkte mate rekening met het feit dat de loonadministraties in veel gevallen geautomatiseerd zijn. De geautomatiseerde loonadministratie biedt in beginsel de mogelijkheid aan inhoudingsplichtigen de loonbelastinggegevens aan te leveren aan de belastingdienst op een geautomatiseerd te verwerken gegevensdrager. Van deze mogelijkheid is tot nu toe geen gebruik gemaakt omdat identificatie thans slechts kan geschieden op basis van naam, adres en woonplaats-gegevens. De invoering van het fiscaal nummer als uniek identificerend gegeven stelt de belastingdienst in staat loonbelastinggege-

vens op een voor een computer leesbaar medium te verwerken. Om de beoogde besparing van 750 mensjaren ten volle te kunnen realiseren is het zelfs noodzakelijk dat – indien de inhoudingsplichtige daartoe in staat is – loonbelastinggegevens in de toekomst (voor de eerste maal over het jaar 1986) worden aangeleverd op een geautomatiseerd te verwerken gegevensdrager. De Uitvoeringsbeschikking loonbelasting 1972 zal aan deze nieuwe situatie worden aangepast in die zin dat zal worden voorgeschreven op welke wijze de inhoudingsplichtigen (en de servicebureaus die loonadministraties voeren) die daartoe in staat zijn, gegevens langs geautomatiseerde weg moeten aanleveren.

In het kader van dit wetsontwerp zie ik geen aanleiding om te komen tot wijziging van de bestaande sancties op het niet nakomen door werknemer of inhoudingsplichtige van de verplichtingen die aan hen zijn opgelegd bij of krachtens artikel 28 of 29 van de Wet op de loonbelasting 1964. Op dit terrein zijn twee afzonderlijke wetsvoorstellen in voorbereiding zoals is aangekondigd in de begroting van Financiën voor 1985 (kamerstuk 18 600, hoofdstuk IXB, nr. 2, blz. 36), te weten een wetsvoorstel tot aanpassing van de administratieve en strafrechtelijke sancties en een wetsvoorstel tot verzwaring van de sanctie voor werknemers die geen of onjuiste gegevens verstrekken.

Bescherming van de persoonlijke levenssfeer

De invoering van het fiscaal nummer en het opzetten van een fiscaal-nummerbestand eisen, zoals elk geautomatiseerd systeem bij de rijksoverheid waarin persoonsgegevens zijn opgenomen, aandacht voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer van belastingplichtigen. In verband hiermee wordt hierna op een aantal aspecten van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ingegaan.

Het fiscaal nummer is net als het nu reeds in gebruik zijnde Landelijk Vast Nummer, een neutraal nummer; dat wil zeggen dat het fiscaal nummer geen drager is van zelfstandige informatie zodat het niet mogelijk is gegevens uit dit nummer af te leiden. Het fiscaal nummer is bestemd voor intern gebruik door de belastingdienst en vormt voor de inhoudingsplichtige slechts een toegevoegd gegeven. Met het fiscaal nummer wordt in feite geen ander doel bereikt dan hetgeen uit een oogpunt van registratie ontstaat bij standaardisering van naam- en adresgegevens.

In afwachting van nadere regelgeving omtrent persoonsregistraties gelden voor het fiscaal-nummerbestand en het met behulp van dit bestand jaarlijks op te bouwen bestand met loonbelastinggegevens de Aanwijzingen inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer in verband met geautomatiseerde systemen bij de rijksoverheid waarin persoonsgegevens zijn opgenomen, vastgesteld bij beschikking van de Minister-President van 7 maart 1975 (Stcrt. 50). De op grond van deze «Aanwijzingen» vastgestelde «regeling geautomatiseerde registraties rijksbelastingdienst» zal daarom mede op deze bestanden betrekking hebben. Voorts kan met betrekking tot de ontwikkelingen bij de overheid op het punt van registratiesystemen nog worden gewezen op de antwoorden op vragen van het lid van de Tweede Kamer Faber (Aanhangsel Handelingen zitting 1981–1982, nr. 1278 en zitting 1982–1983, nr. 485).

Wat betreft het gebruik van het fiscaal nummer is van belang dat niet alleen de werknemer maar ook zijn inhoudingsplichtige en in het verlengde van de inhoudingsplichtige ook servicebureaus die loonadministraties voeren, op daartoe gedaan verzoek, ook nadat de fiscale nummers in de loonadministraties zijn gebracht, door de belastingdienst worden geïnformeerd omtrent het fiscaal nummer van de werknemer indien daaraan behoefte bestaat. Deze informatiemogelijkheid is noodzakelijk om de werknemer en de inhoudingsplichtige in staat te stellen te voldoen aan hun administratieve verplichtingen.

Ten overvloede zij nog vermeld dat de invoering van het fiscaal nummer niet de bedoeling heeft wijziging te brengen in de huidige praktijk van informatieverstrekking op basis van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen ten behoeve van overheidsinstanties die inkomensafhankelijke uitkeringen verstrekken enz.

Gevolgen voor de belastingdienst

Voor de belastingdienst zal het gebruik van het fiscaal nummer een belangrijke besparing in menskracht mogelijk maken door geautomatiseerde verwerking van de loonbelastinggegevens. Voorts mag een gunstig effect op het verloop van de aanslagregeling worden verwacht.

De geraamde besparing die zal optreden bij het operationeel zijn van het fiscaal nummer belooft uiteindelijk – in samenhang met de overige beleidsvoornemens op het terrein van de automatisering van de directe belastingen – 750 mensjaren. Deze besparing maakt deel uit van het Investerings- en Personeelsplan belastingdienst 1983–1987.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A

De voorgestelde wijziging van artikel 11, eerste lid, letter f, betreft een aanvulling van dit artikel met het staatsbladnummer van de begin 1984 tot stand gekomen Wet uitkeringen burger-oorlogsslachtoffers 1940–1945.

Artikel I, onderdeel B

De voorgestelde wijziging van artikel 28, eerste lid, letter e, strekt in de eerste plaats ertoe in samenhang met de wijziging van artikel I, onderdeel C, de werknemer via de jaaropgave van de inhoudingsplichtige te informeren over het fiscaal nummer waaronder hij in de loonadministratie is opgenomen. De werknemer verkrijgt hiermee de mogelijkheid (niet de verplichting) om te controleren of zijn inhoudingsplichtige het juiste nummer heeft gebruikt.

In de tweede plaats strekt de voorgestelde wijziging ertoe de werknemer de mogelijkheid te geven anders voor de heffing van de in het artikel genoemde belasting van belang zijnde gegevens op te vragen. Hierbij moet met name worden gedacht aan de opgave van de premie ziekenfondsverzekering, die van belang kan zijn voor de buitengewone-lastenaftrek. Sinds de wijziging van de witte tabellen per 1 januari 1983 behoort het werkgeversdeel van de ziekenfondspremie tot het tabelloon, zodat het onder de huidige omschrijving niet meer afzonderlijk behoeft te worden vermeld.

Artikel II

In verband met de voorbereidende werkzaamheden die aan de invoering van het fiscaal nummer voorafgaan (o.a. het tijdig informeren van inhoudingsplichtigen en het voornemen de werknemers medio 1985 in kennis te stellen van hun fiscaal nummer) acht ik het gewenst dat dit wetsontwerp op een vroeger tijdstip dan 1 januari 1986 in werking treedt. De verplichtingen waarop dit wetsvoorstel ziet, worden pas geëffectueerd bij het in werking treden van de voorgenomen wijzigingen van de Uitvoeringsbeschikking loonbelasting 1972 per 1 januari 1986.

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning